

СТАНОВИЩЕ

От: проф. д-р Албена Тодорова Краева-Митева, Професионално направление Икономика, научна специалност Икономика и управление (Екологичен мениджмънт), Университет за национално и световно стопанство

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент”

Кандидат: гл. ас. д-р Елена Йорданова Шопова – единствен кандидат

Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление: 3.8 Икономика

Научна специалност: Икономика и управление (Аграрна икономика)

Висше училище: Стопанска академия „Д. А. Ценов” – гр. Свищов

Факултет: Производствен и търговски бизнес при СА „Д. А. Ценов”

Катедра: Аграрна икономика

Обява: Държавен вестник, бр.92/03.11.2023

Основание за написване на рецензията: Заповед № 1189 от 15.12.2023 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов” и решение на утвърденото с посочената заповед научно жури от 10.01.2024 г.

1. Представяне на кандидата за участие в конкурса

Гл. ас. д-р Елена Йорданова Шопова е единствен кандидат по обявения конкурс за нуждите на катедра „Аграрна икономика“ в Стопанска академия „Д. А. Ценов“ гр. Свищов.

2. Основание за написване на рецензията

Проф. Албена Митева е включена в състава на научното жури по обявения конкурс за академична длъжност „доцент” към катедра „Аграрна икономика“ на база заповед на ректора на СА „Д. А. Ценов“ Заповед № 1189 от 15.12.2023 г. и решение на утвърденото с посочената заповед научно жури от 10.01.2024 г.

3. Персонална характеристика на кандидата

Гл. ас. д-р Елена Йорданова Шопова има магистратура по специалност „Българска филология“ и е магистър – икономист – финансов мениджър от СА „Д-А.Ценов от 2001г. През 2014г. защитава образователната и научна степен „доктор“ в СА „Д-А.Ценов по Стопанство управление (Диплом 2014001/ 13.01.2014г.).

Гл. ас. д-р Елена Йорданова Шопова има общ трудов стаж 27 години, 2 месеца и 14 дни, в това число в Стопанска академия 15 години, 8 месеца и 16 дни на академичните длъжности асистент, старши и главен асистент.

От октомври 2022г. Шопова е главен асистент в катедра „Аграрна икономика“. Тя е катедрен Алумни координатор от 2017 на катедра „Мениджмънт“ към факултет „Мениджмънт и маркетинг“ и на катедра „Аграрна икономика“ към факултет „Производствен и търговски бизнес“.

Кандадатът е експерт по дигитално образователно съдържание на съвместни програми по проект BG05M2OP001-2.016-0004-C01 „Икономическото образование в България 2030“, считано от 03.07.2023г. до 31.10.2023г. и е академичен наставник по проект BG05M2OP001-2.013-0001 „Студентски практики“ – Фаза 2, 29/05/2020 – 31/03/2023 и по проект BG05M2OP001-2.001-0001 „Студентски практики“ – Фаза 1, 29/09/2016 – 31/08/2018.

Гл. ас. д-р Шопова е общински съветник в Общинския съвет на община Свищов за мандат 2023-2027 и е председател на постоянната комисия по “Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество“ и заместник-председател на постоянната комисия по “Нормативна уредба, граждански права, обществен ред и сигурност“.

4. Обща (количествена и качествена) оценка на учебно-преподавателската работа (на база на представените документи).

Кандидатът за конкурса има академична заетост за последните пет години за 2700 ч. при норматив 2300 ч. или има преизпълнение със 17,4 % Най-голямо е то през учебната 2020/2021

Академичната заетост на д-р Шопова

Учебни години	Часове	
	Норматив	Преподавател
2019/2020 година	400	458
2020/2021 година	400	591,20
2021/2022 година	500	561,5
2022/2023 година	500	566,55
2023/2024 година	500	522,9
Всичко	2300	2700,15

Кандидатът е представил опис с 18 броя документи съгласно изискванията на Правилник за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“. Те доказват неговата професионална подготовка, преподавателска дейност, научна продукция и постижения, необходими за длъжността „доцент“.

Преподавателската дейност на кандидата включва участие в разработването на учебни програми и преподаване по 13 дисциплини в ОКС „Бакалавър“ и 4 дисциплини в ОКС „Магистър“ включени в учебните планове на специалност „Аграрна икономика“ и „Мениджмънт“, както следва:

- ОКС „бакалавър“ : Аграрен мениджмънт; Аграрна екология; Селски и аграрен туризъм; Развитие на селските райони; Екологично и устойчиво развитие на агрофирмата; Аграрно предприемачество; Регламенти и стандартизация на аграрното производство; Екологично и устойчиво развитие на бизнеса; Екологичен туризъм; Въведение в агробизнеса; Стратегически решения в агробизнеса; Малък и семеен агробизнес; Управление на конфликти (катедра „Мениджмънт“).
- ОКС „магистър“: Алтернативни източници на доходи в селските райони; Малък и семеен агробизнес; Развитие на селските райони; Управленско общуване и фирмено поведение (катедра „Мениджмънт“).

Кандидатът участва активно в работата на Центъра за професионално обучение към СА „Д. А. Ценов“ Свищов с разработени три учебно съдържание и учебни програми по дисциплините „Управление на поведението в класната стая“, „Атестиране на дейността на педагогическите специалисти“, „Организация на делови срещи и мероприятия“, „Повишаване на личната отговорност и дисциплина чрез управление на времето“.

Гл ас. д-р Шопова отговаря на изискванията на чл.116 (2) на Правилника на СА, тъй като е съавтор на три учебници (с участие от една до 5 глави): Администриране в управлението и публична администрация, В. Търново: Фабе р(2014).. ISBN: 978-619-00-0107-2, 2. Управление на качеството. Свищов: АИ Ценов. (2016). ISBN: 978-954-23-1128-7, 3. Управленски аспекти на организацията. Свищов: АИ Ценов(2020).. ISBN: 978-954-23-1795-1.

Тя е автор и на ръководство за семинарни занятия по „Екологична политика и социална отговорност“ в обем на 100 стр., издадено през 2016 г. във В. Търново: ВЕСТА, ISBN: 978-954-543-059-6

Представената информация за разработените учебни програми и материали и участие в учебници, дава основание за извода, че д-р Шопова отговаря на критериите за оценка на учебната работа в СА „Д.А.Ценов“.

Извод: Представената от кандидата документация е прецизна, отговаря на нормативните изисквания и позволява да се направи оценка на учебната и работа в СА „Д.А.Ценов“.

5. Обща (количествена и качествена) оценка на научните изследвания и изследователската дейност (на база на представените документи).

Кандидатът участва в конкурса като е представил документи и научна продукция формиращи 499 точки, както е показано на таблицата.

Количествена оценка и съответствие на националните изисквания

Група показатели	Мин. изисквания (точки)	Резултати на кандидата (т.)	%
А	50	50	100
В	100	100	100
Г	200	264	127
Д	50	175	170
Общо	400	499	124,5

Най-висок е относителния дял на оценките на „статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация“ (41,1 %), следвани от монографичния труд (20 %) и „цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране“ (15%).

Общият брой на формираните точки превишава с 24,75% минималните изисквания, в т.ч. със 70 % цитиранията в монографии и колективни томове с научно рецензиране и цитирания или рецензии в нереферирани списания с научно рецензиране и с 27 % публикуваните статии и доклад в реферирани и нереферирани научни издания.

В монографията Управленски аспекти в съвременното земеделие е в обем от 200 страници авторката изследва актуалните управленски аспекти в съвременното земеделие заради нуждата на адаптирането му към динамичните промени в организационната и околната среда с цел постигане на ефективност на управленската дейност и устойчивост на земеделските практики. Фокусът е върху на ролята на човешкия фактор за устойчивостта на съвременните агроорганизации и неговата значимост за цялостното развитие на аграрния сектор. Основната теза на монографичния труд е, че ефективността

на управленския процес спомага за устойчивостта и развитието на съвременното земеделие, което успешно е доказано от авторката.

Съгласно допълните изисквания за чл. 116. (2) на Правилника на СА, кандидатът е представил информация за участие в три изследователски проекти, на един от които е ръководител.

Това ми позволява да направя извода, че кандидатът и отлична обща икономическа и специална подготовка, разнообразен опит като преподавател и изследовател..

7. Характеризиране на научните приноси

Разработената от кандидата справка за приносите е прекалено подробна, приносите са твърде дълги и обобщаващи, липсва мнението на кандидата как могат да се използват разработените от автора подходи и методики за бъдещи изследвания.

За научни приноси с теоретичен характер приемам: представената хронология на значението на човешкия фактор в управлението на организациите и за постигане на устойчив управленски процес, обобщени са факторите допринасящи за постигането устойчивост на управленския процес като неделима част от устойчивото развитие, особено на социалния и екологичния аспект на организационното развитие, което доразвива научните знания в тази област. Предложени са авторови дефиниции и класификации за подобряване на управлението на агроорганизациите и е изяснена същността и значението на предложения авторов екологично-етичен ценностен подход в съвременното земеделие.

За научно-приложни приноси с методически характер могат да се отнесат доразвиването, обогатяването и подобряването на управлението в съвременното земеделие, чрез предложения екологично-етичен ценностен *подход* за постигане на управленска устойчивост. Разработени са *модел* за екологосъобразен управленски процес в земеделските стопанства и *методика* за съвместяване и прилагане на мениджърски умения, *методика* за устойчиво развитие на съвременното земеделие. Предложена и разработена е авторова концепция за изграждане на *екологично-етична структура (ЕЕС)* на управление в съвременното земеделие, включваща екологично-етичен ценностен подход към съвременното земеделие, модел за екологосъобразен управленски процес в земеделските стопанства в условията на трансформираща се към устойчивост икономика, методика за устойчиво развитие на съвременното земеделие с основни насоки, акценти и стъпки. Разработен е концептуален авторов *модел* за

екологосъобразен управленски процес в земеделските стопанства в условията на трансформираща се към устойчивост икономика. Разработена е *методика за съвместяване и прилагане на мениджърски умения*, която се реализира като последователност от седем основни етапа. Разработена е *методика за устойчиво развитие на съвременното земеделие*, която се реализира като последователност от двадесет основни стъпки като водещи акценти и тенденции.

Като научно-приложни приноси с емпиричен характер приемам апробирането на научно-приложните аспекти на управлението чрез екологично-етична структура и анализа на управленските умения на аграрния предприемач и екологично-етичен ценностен управленски подход. Предложена и апробирана е авторова отраслово ориентирана методика за прилагане на ЕЕЦП и функциониране на ЕЕС в проучваните земеделските стопанства. Оценена е екологично-етична ценностна насоченост на управлението и свързаната с поведението на човешкия фактор екологично-етична отговорност, като са идентифицирани силните и слабите страни в тази област. Разкрити са важни за земеделските стопанства проблеми в областта на обучението на служителите и са формулирани изводи и препоръки. Установени са предприемаческите нагласи и поведение на земеделските производители и са идентифицирани проблемите и възможностите за стимулиране и формиране на екологично-етична ценностна нагласа, която да балансира както поведението на хората в агроорганизацията, така и организационните цели с целите на устойчивото развитие, с което да допринесе за ефективността на управленския процес и неговата устойчивост.

7. Характеризиране академичната известност на кандидата

Д-р Шопова е представила информация за 16 цитирания, в т.ч. едно в монографии и колективни томове с научно рецензиране и 15 в нереферирани списания с научно рецензиране.

1. 8. Допуснати слабости, критични бележки, препоръки.

Нямам съществени бележки по предоставената за рецензиране научна продукция на кандидата. Препоръката ми е свързана с разширяване на публикационната активност в реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с оглед повишаване на цитирането на изследванията си. Препоръчително е разширяване на тематичните направления на бъдещите изследвания, като е целесъобразно да се обхванат

специфичните въпроси и особеностите на управлението на човешкия фактор в аграрните организации.

9. Обобщена оценка

Представените научни трудове и цялостната преподавателска, научно-изследователска и обществена дейност на гл. ас. д-р Елена Йорданова Шопова доказват нейните качества на високопрофесионален университетски преподавател и позволяват да се направи извода, че тя напълно на изискванията да заеме академичната длъжност „доцент“,. Качествените характеристики и съдържащите се приноси в разработките, възможностите за приложението им в практиката доказват преподавателския и изследователски опит на кандидата по конкурса. Това ми дава основание в качеството си на член на научното жури, да призова останалите колеги от журито да дадем своя положителен вот и да предложим на Факултетния съвет на факултет „Производствен и търговски бизнес“ при СА „Д. А. Ценов“ да избере на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност: Икономика и управление (Аграрна икономика) гл. ас. д-р Елена Йорданова Шопова.

18.01.2024

София

Рецензент:
... ..тева/

